

Kirsty Williams
Y Gweinidog dros Addysg,
Senedd Cymru,
Caerdydd
CF99 1NA

23 Medi 2020

Annwyl Ms Williams

Ysgrifennwn ar ran darparwyr addysg gerdd Cymru sy'n credu y dylai addysg gerdd yn ei holl ffurfiau fod yn rhan annatod o fywyd ysgol pob disgybl yng Nghymru. Galwn arnoch i gefnogi ac ymrwymo ar goedd i'r uchelgais yma.

Pwnc anhepgor yw cerddoriaeth mewn cwricwlwm eang a chytbwys. Ceir tystiolaeth gref – nid lleiaf wedi'i chasglu o bob cwr o'r DU dros y chwe mis diwethaf – fod ganddi effaith hynod gadarnhaol ar iechyd a llesiant plant a phobl ifainc. Mae'r sgiliau a ddysgir drwy gerddora ymarferol yn darparu medrau trosglwyddadwy gwerthfawr sydd o fudd o ran cyflogadwyedd. Ar ben hynny, mae cerddoriaeth ar ganol sawl rhan o'r sector creadigol, gan gynhyrchu ar ei phen ei hun wariant o dros £124M yng Nghymru yn 2018.

Er gwaethaf hyn, mae cryn annhegwch o ran mynediad i addysg gerdd ar draws Cymru. Mae darpariaeth gwasanaethau cerddoriaeth y wlad wedi'i herydu dros flynyddoedd lawer sydd, yn ôl pob golwg, wedi digwydd heb i neb sylwi. Mae a oes gynnoch chi fynediad i ddysgu offerynnau, cyfleoedd i ymuno ag ensembles a'r cyfle i fynychu a pherfformio mewn digwyddiadau cerddoriaeth proffesiynol ysbrydoledig yn dibynnu ar le rydych yn digwydd byw.

Amlygwyd llawer o heriau gan adolygiad o addysg gerdd yng Nghymru gan y Pwyllgor Diwylliant a'r Gymraeg ddwy flynedd yn ôl. Ers hynny, mae'r sector wedi croesawu'n gynnes fenter Llywodraeth Cymru wrth gomisiynu astudiaeth ddichonoldeb i edrych ar brif argymhellion yr adroddiad 'Taro'r Nodyn Cywir'. Bu croeso hefyd i sefydlu grŵp rhanddeiliaid ac adroddwyd eu casgliadau'n ôl i Lywodraeth Cymru mai hanfodol oedd yr argymhelliad trosfwaol yn adroddiad y Pwyllgor Diwylliant a'r Gymraeg i baratoi cynllun cenedlaethol i addysg gerdd yng Nghymru ynghyd â chyllid interim pellach. Ni welwyd dim o'r arian na'r cynllun ac er bod yr heriau a nodwyd ddwy flynedd yn ôl yn parhau, mae'r pandemig wedi gwario gwasanaethau cerdd a sefydliadau eraill ymhellach gan effeithio ar y cyfleoedd i garfan gyfan o ddisgyblion.

Mae angen gweithredu ar frys i achub y gwasanaethau addysg gerdd ledled y wlad sy'n dal i ymdrechu i ddarparu cyfleoedd i blant a phobl ifainc - gerfydd croen eu dannedd yn achos rhai. Dim ond drwy weithredu ar frys a llwybr clir i dyfu a chynnal eu gwaith y gall y gwasanaethau hyn sicrhau mynediad i blant a phobl ifainc i amrywiaeth eang o gyfleoedd cerddorol.

Yn Lloegr, mae'r Cynllun Cenedlaethol ar gyfer Addysg Gerdd a gyhoeddwyd yn 2012 yn mynegi'n glir gyfrifoldebau pob un sy'n ymwneud ag addysg gerdd plant a phobl ifainc, yn enwedig ysgolion a rhwydwaith o bartneriaethau cerddoriaeth sy'n cynnwys ysgolion a darparwyr lleol, rhanbarthol a

chenedlaethol. Mae gan yr Hybiau Addysg Gerdd yma saith rôl a nodir yn y cynllun ac mae Adran Addysg Lloegr yn darparu cyllid i gefnogi cyflwyno'r rolau hyn. Dyrennir cyllid i bob awdurdod lleol yn ôl fformiwla sy'n seiliedig ar y niferoedd ar y gofrestr ac amddifadedd. Mae Music Mark, mewn partneriaeth â sefydliadau eraill, ar hyn o bryd yn ymgyrchu yn Lloegr am fwy o gyllid i gydnabod twf o flwyddyn i flwyddyn yn niferoedd y disgyblion a chodiadau chwyddiant o ran costau. Mae'r cais yn cyfateb i £12.50 y pen y flwyddyn i bob disgybl.

Mae Hybiau Addysg Gerdd yn Lloegr yn cael cryn effaith gyda'r cyllid cymharol fach yma drwy weithio mewn partneriaethau. I'w croesawu yn sgil hyn roedd canolbwyntio strategaethau addysg gyda darparwyr diwylliannol a pharodrwydd newydd i weithio ar lefel leol. Mae hyn wedi arwain at bartneriaethau'n gweithio'n agosach mewn sawl ardal, gyda llawer o hybiau bellach yn chwarae rolau allweddol mewn partneriaethau addysg ddiwylliannol lleol.

Byddai ymrwymiad tebyg gan Lywodraeth Cymru, am gost o ychydig dros £5,850,000 y flwyddyn, yn adfywio darparwyr addysg gerdd yng Nghymru, gan wrthdroi blynyddoedd o danfuddsoddi'n genedlaethol ac yn lleol gan sicrhau'r ansawdd gorau o ran addysg gerdd i blant a phobl ifainc, lle bynnag yn y wlad y maent yn byw.

Yn ogystal â chynllun clir a chyllid priodol ac efallai o'r brys mwyaf, mae'n hanfodol y cyhoeddir canllawiau clir i egluro sut y gall addysg gerdd ailddechrau yng Nghymru yn ystod y pandemig parhaus. Mae'r myrdd o fuddion cymdeithasol ac iechyd a ddaw yn sgil cerddora wedi'u dogfennu'n helaeth ac felly gofynnwn i Lywodraeth Cymru baratoi canllawiau cenedlaethol i sicrhau nad yw deongliadau lleol o'r hyn sy'n bosibl yn atal y gallu i athrawon ddarparu addysg gerdd y mae'n rhaid iddi fod yn rhan o'r cwricwlwm adfer i Gymru.

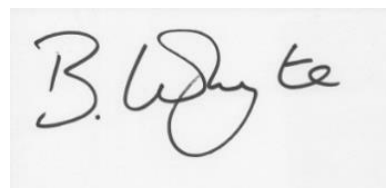
Rydyn ni, y sefydliadau sydd wedi ysgrifennu'r llythyr hwn ar y cyd, yn barod i weithio gyda Llywodraeth Cymru a Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru i ddatblygu Cynllun Addysg Gerdd Cenedlaethol i Gymru. Mae'r sector yng Nghymru eisoes yn dod at ei gilydd i'w cefnogi ei gilydd drwy fforwm trafod. Gyda chynllun cenedlaethol a chyllid tuag at y cynllun hwnnw gan Lywodraeth Cymru, byddai ein partneriaeth hefyd yn mynd ati i weithredu.

Edrychwn ymlaen at glywed gynnoch chi a chydweithio â chi i sicrhau bod gan bob plentyn yng Nghymru fynediad i addysg gerdd a'r holl fuddion a ddaw yn ei sgil yn syth ac yn y tymor hir.

Yn ddiffuant,

Deborah Keyser
Tŷ Cerdd

Bridget Whyte
Music Mark

Kevin Price
Coleg Brenhinol Cerdd a Drama Cymru

Rhian Hutchins
Anthem

CC: Y Dirprwy Weinidog dros Ddiwylliant
Pwyllgor Diwylliant a'r Gymraeg
Cyngor Celfyddydau Cymru
Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru

Mae'r llythyr hwn wedi'i gefnogi gan yr aelodau canlynol o Fforwm Partneriaeth Gerddoriaeth Cymru.

Canolfan Gerdd William Mathias
Cardiff County and the Vale of Glamorgan Music Service
Cardiff University
Carmarthenshire Council Music Service
CAVMS
Cerdd
Cerdd NPT Music
Making Music
Mid Wales Music Trust
Music Education Council
National Children's Orchestra
National Youth Jazz Orchestra
Rhondda Cynon Taf Music Service
Sinfonia Cymru
South Powys Youth Music
Theatr Clywd
Trac
Upbeat Music and Arts Service Ltd
WNO